

Nowa Słupia

praca o Atrakcjach turystycznych Gór Świętokrzyskich

Osadnictwo na tym terenie sięga II wieku p.n.e. i jest związane z rozwijającym się tu do VII w. hutnictwem żelaza. Obecnie miejscowość rozślawiają prowadzone przez naukowców eksperymentalne wytopy żelaza z rudy metodą stosowaną przez zamieszkujących Góry Świętokrzyskie 2000 lat temu hutników. Wytopy odbywają się we wrześniu podczas imprezy zwanej „Dymarkami Świętokrzyskimi”.

Obiekty warte zobaczenia:

Muzeum Starożytnego Hutnictwa im. M. Radwana – w pawilonie zabezpieczono stanowiska archeologiczne złożone z 45 kłoców żużla pozostałych po piecach służących do jednorazowego żelaza z rudy. Piece te, ze względu na sposób doprowadzania powietrza (dmuchanie – „dymanie” miechami) zwane są dymarkami. Ponadto przedstawiono tutaj historię i metody badań. Muzeum jest czynne codziennie oprócz poniedziałków od 9 do 16.

Muzeum Starożytnego Hutnictwa im. Mieczysława Radwana to unikalna placówka muzealna, poświęcona historii hutnictwa żelaza na terenie Polski, ze szczególnym uwzględnieniem czasów starożytnych i wczesnośredniowiecznych. Znajduje się w Pruszkowie, na terenie dawnego Mazowieckiego Okręgu Przemysłowego. Muzeum zostało założone w 1962 roku i nosi imię Mieczysława Radwana, znanego badacza i pioniera w dziedzinie archeometalurgii, który odegrał kluczową rolę w badaniach nad starożytnym hutnictwem na ziemiach polskich.

Muzeum powstało w odpowiedzi na potrzeby związane z ochroną i popularyzacją dziedzictwa przemysłowego oraz archeologicznego

regionu. Pruszków i jego okolice były miejscem intensywnych badań archeologicznych, które ujawniły istnienie licznych stanowisk związanych z wytopem żelaza, datowanych na okres od II wieku p.n.e. do IV wieku n.e. Odkrycia te potwierdziły, że na terenie dzisiejszej Polski, a zwłaszcza na Mazowszu, istniało rozwinięte hutnictwo, które było integralną częścią gospodarki ludów zamieszkujących te tereny w czasach starożytnych.

W zbiorach Muzeum Starożytnego Hutnictwa znajdują się liczne artefakty związane z procesem wytopu żelaza, takie jak fragmenty pieców dymarskich, narzędzia hutnicze, a także wyroby żelazne, w tym narzędzia, broń i ozdoby. Muzeum posiada również bogaty zbiór ceramiki oraz przedmiotów codziennego użytku, które zostały znalezione na stanowiskach archeologicznych związanych z hutnictwem. Te znaleziska pozwalają na odtworzenie technologii wytopu żelaza oraz życia codziennego dawnych hutników.

Jedną z największych atrakcji muzeum jest rekonstrukcja pieca dymarskiego, który umożliwia zwiedzającym zapoznanie się z technikami wytopu żelaza stosowanymi przez starożytnych metalurgów. Rekonstrukcja ta jest często wykorzystywana podczas warsztatów edukacyjnych i pokazów, które pozwalają na zobaczenie, jak dawniej wytwarzano żelazo z rudy żelaza przy użyciu prostych, ale efektywnych metod. Pokazy te cieszą się dużą popularnością, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, którzy mają okazję w sposób interaktywny poznać tajniki starożytnego hutnictwa.

Muzeum Starożytnego Hutnictwa im. M. Radwana pełni również funkcję ośrodka edukacyjnego, organizując różnorodne warsztaty, lekcje muzealne i konferencje naukowe. Współpracuje z instytucjami naukowymi i edukacyjnymi w celu popularyzacji wiedzy na temat historii hutnictwa oraz roli, jaką odegrało w rozwoju cywilizacji. Placówka ta regularnie organizuje także wystawy czasowe, które prezentują różne aspekty życia i działalności dawnych społeczności hutniczych.

Muzeum bierze aktywny udział w badaniach archeologicznych, współpracując z archeologami i historykami, którzy badają starożytne osady i kompleksy przemysłowe związane z wytopem żelaza. Wyniki tych badań są regularnie prezentowane na wystawach oraz w publikacjach naukowych, co przyczynia się do lepszego zrozumienia roli hutnictwa w historii Polski i Europy.

Dzięki swojej działalności Muzeum Starożytnego Hutnictwa im. M. Radwana odgrywa kluczową rolę w ochronie i popularyzacji dziedzictwa archeologicznego regionu Mazowsza, a także w edukacji na temat historii technologii i przemysłu. Jest to miejsce, które łączy naukę z edukacją i kulturą, oferując odwiedzającym nie tylko możliwość zgłębiania wiedzy, ale także fascynującą podróż w czasie do epoki, gdy wytop żelaza był jednym z najważniejszych osiągnięć technologicznych ludzkości.

Kamienna figura pielgrzyma świętokrzyskiego – rzeźba przedstawia klęczącego mężczyznę z rękami złożonymi do modlitwy, odzianego w długi, spadający do stóp płaszcz. Posąg owiany jest licznymi legendami. Jedna z nich powiada, że za grzech pychy pielgrzym został zamieniony w kamień i kontynuuje swą wędrówkę przesuwając się corocznie o ziarenko piasku. Odkupi swą winę po dojściu do bram klasztoru, co nastąpi równocześnie z końcem świata.

Kamienna figura pielgrzyma świętokrzyskiego to jeden z najbardziej charakterystycznych i tajemniczych zabytków regionu Gór Świętokrzyskich. Znajduje się w miejscowości **Nowa Słupia**, u stóp Łysej Góry, gdzie od wieków przyciąga uwagę pielgrzymów i turystów, będąc symbolicznym strażnikiem świętokrzyskiego sanktuarium na Świętym Krzyżu.

Figura, nazywana również „Emerykiem” lub „Świętokrzyskim Pielgrzymem”, przedstawia postać klęczącego mężczyzny w modlitewnej pozie. Ubrany jest w długą szatę, a jego dłonie złożone są do modlitwy, co sugeruje, że ma on charakter pokutny. Według legend, figura ta jest kamiennym wcieleniem

rycerza lub pielgrzymą, który w ramach pokuty za swoje grzechy udał się na pielgrzymkę na Święty Krzyż, by tam prosić o przebaczenie. Istnieje wiele wersji tej legendy, a jedna z nich mówi, że pielgrzym miał być rycerzem, który z powodu złamania ślubów zakonnych został ukarany przez Boga, a jego pokuta miała trwać tak długo, aż figura dotrze na szczyt góry. Co roku figura ma przemieszczać się o jeden ziarnko piasku w kierunku klasztoru, a gdy dotrze na szczyt, nastąpi koniec świata.

Pomimo bogatej legendy, historia figury pozostaje owiana tajemnicą. Nie jest do końca pewne, kiedy i przez kogo została stworzona. Szacuje się, że może pochodzić z okresu średniowiecza, choć brak dokładnych danych, które mogłyby potwierdzić jej wiek. Archeolodzy i historycy sugerują, że figura mogła mieć znaczenie kultowe, być może związane z dawnymi pogańskimi obrzędami, które odbywały się na Łysej Górze przed chrystianizacją tych terenów. Z czasem, wraz z rozwojem kultu religijnego wokół relikwii Drzewa Krzyża Świętego na Świętym Krzyżu, figura zyskała nowe, chrześcijańskie interpretacje.

Kamienna figura pielgrzymy jest nieodłącznym elementem krajobrazu Nowej Słupi i jednym z symboli regionu świętokrzyskiego. Co roku, zwłaszcza w czasie pielgrzymek na Święty Krzyż, figura staje się miejscem refleksji i modlitwy dla wielu wiernych, którzy zatrzymują się przy niej na chwilę zadumy. Jest także atrakcją turystyczną, przyciągającą osoby zainteresowane historią, legendami i kulturą tego wyjątkowego regionu.

Współcześnie figura pielgrzymy świętokrzyskiego jest objęta ochroną konserwatorską, co ma na celu zachowanie jej dla przyszłych pokoleń. Jest to zabytek unikatowy, który nie tylko wzbogaca dziedzictwo kulturowe Gór Świętokrzyskich, ale także stanowi ważny element tożsamości lokalnej. Figura ta, choć niewielka, jest świadectwem bogatej i złożonej historii regionu, w którym splatają się tradycje pogańskie i

chrześcijańskie.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.